

Nadaljevanje Trnovskega gozda je Hrušica. To je redko naseljena, zelo gozdna planota, ki ima več vrhov in grebenov do 1000 m. (Na Hrušico vodi lepa cesta od Ajdovščine skozi Col ter dalje proti Logatcu).

Za Hrušico pride kranjski Kras, ki je deloma nekoliko goličast. Doline so zelo rodovite. Razteza se proti jugovzhodu do Hrvaškega.

Mnogo nerodovitejši je tržaški Kras, čeravno je le do 300 m visok. Obdelane so le doline, gornji del je goričast, malo pogozden. Vzporedno zgrajene ograje iz naloženega kamena, gosto grmičevje ter globoke doline bodo zelo ovirale sovražnika pri prodiranju, če bi se mu posrečilo priti na Kras skozi Istro ali od Furlanije. Zato pa je Kras toliko ugodnejši za brambo. Številne poti so zelo kamenite, preho- di med kamenitimi mejami silno ozki. Zato bi se kolone voz in topov tu le težko pomikale dalje. Manjka pa tudi pitne vode, posebno v poletju. Domačini si pomagajo s kapnico, a voj- ska bi jo popila v enem dnevu. Kapnica, ki so jo domači vajeni, je za nje užitna, tuju pa povzroči lahko črevesne bolezni, ker filtrov ni- majo povsod.

Od Divače dalje se prične takozvana Čiča- rija. To so kraški in istrski hribi, posejani s kamenitimi pašniki in bukovimi gozdički. Doline rek so tu zelo globoke, do 100 m in strme, kar je velika ovira v vojaškem oziru.

Istrske reke so večinoma hudourniki.

Večje važnosti je Soča, ki izvira v Trenti pod Triglavom. Njena struga je obdana od vseh strani od silno strmih, skalnatih sten. Tako si dela med skalami pot do Solkana, kjer se do- lina nenadoma odpre. Tu vodi čez Sočo zname- niti solkanski most, eden najlepših in najzani- mivejših v Evropi. Kakor rečeno, je Sočina struga in dolina v gorenjem teku zelo ozka. Le pri Bovcu, Kobaridu in Tolminu se dolina raz- širi v precej velik kotel. Pri Sv. Luciji priteče v Sočo Idrija.

Od Gorice dalje postaja Sočina struga ved- no širja, posebno od Podgore dalje. V Furlaniji je struga že do 150 metrov široka, medtem ko je njena širina pri Gorici le 50 m. Pri Svod- njah pod Krasom priteče vanjo Vipava. Ker je struga tu tako široka, zato je voda tam plit- vejša in ob suhem vremenu je ni težko pre- bresti, posebno pri Gradiški.

Ob deževnem vremenu pa se njen peščeni brod spremeni v veliko jezero.

Zadnja leta je Italija svoji vzhodni meji posvečala izredno pozornost. Vojaške in civilne odredbe italijanskih oblasti na vzhodni meji ka- žejo, da misli Italija ofenzivno postopati.

Italija in Balkan.

K.-B. Konstantinopel, 27. maja. „Osmanski Lloyd“ pravi v uvodniku, da bodo zahteve Italije zelo vplivale na Balkan in tam provzročile veliko vznemirjenje. Srbija bo prav kmalu spoznala, da je edino sredstvo preprečiti, da bi Jugoslovani izginili v italijanizmu, da osta- nejo Jugoslovani pod avstrijskim žezlom. Tudi Grški rok resna nevarnost, če se Italija vgnezdi na Balkanu, bi bil helenizem uničen. Avstro- ogrski vpliv v Albaniji Grške ne bi bil ogrožen, dočim bi Italija latinizirala severni Epir in usta- vila helensko napredovanje. Tudi Bolgarska nima potem v Makedoniji ničesar upati, če zmaga Italija. Romunska pa bo spoznala, da bi bilo neumno iti z dekadentno državo, ki se je izka- zala kot zahrbtno, verolomno in nezvesto in spoznala bo, da zahteva interes Romunske, da se pridruži centralnim državam, ki sta doka- zali svojo nepremagljivo silo.

Naša meja proti Italiji.

Naša meja proti Italiji gre od Švice do Pontafelja preko Judikarij, Tridentinskih, Fasan- skih in Karnskih alp. Samo po visokem gorov- ju. Šele zapadno od Soče se visoko gorovje pričinja umikati ter se od Gorice dalje spre- meni v kraško planoto ter istrsko gričevje. Zato pa je kraško ozemlje grozno težavno za premi- kanje vojaških čet. Na celi fronti od Švicarske meje do Trsta, ki meri okrog 500 metrov, ob- vladujemo vse prelaze.

Le malo je dolin, skozi katere vodijo iz

Gor. Italije dohodi do naših grebenov. Na za- padu skozi dolino Ade preko Bormia Stilfser- jocha; od Valle Camonisa čez Ponte di Legno po prelazu Tonale; od Brescia čez Rocca di Anfo in jezero Idro do avstrijske meje pri La- drone; ob Gardskem jezeru v Rivo in Torbole; skozi ozko dolino Adiče do Avie in Ale.

Nadaljni važni dohodi so: Od Vicenze pre- ko sedla Fugazza proti Roveredu kakor tudi preko Arsiera skozi dolino Astike na planoto Lavarone; od Bassana ob železnici skozi dolino Brente čez Primolano v dolino Sagana, vzhod- no odtoč v Fierae di Primiero. Od Belluna vo- dijo težki dohodi skozi dolino Cordevole v Mo- eno in Pieve; pa tudi skozi dolino Pijave v Cortino d'Ampezzo, Landro ter na sedlo Kreuz- berg.

Iz doline Taljamenta so najvažnejše ceste na prelaz Pöcken, po dolini Bele na Pontafelj in Naborjet ter po dolini Raccolana na Predil.

Iz Vidma vodi v Soško dolino Nadiška do- lina do Kobarida. Manjši prehodi so iz Rezij na žago pri Bovcu ter od Čedadada čez kanalske hribe na Kanalsko.

Meja med Korminom in Červinjanom je odprta.

Razpoloženje na Tirolskem.

Piše se iz Merana:

Teško si je predstaviti razpoloženje, ki da- nes preveva tirolsko ljudstvo. To je ljudski vi- har, ki hrumi po vseh dolinah. Ljudstvo je ka- kor izpremenjeno. Nihče ni pač iskreneje prosil neba, da bi se ohranil mir vsaj z Italijo, nego Tirolske. Dovolj je že bilo vojnih grozot z Ru- sijo in Srbijo. Koliko vrlih Tirolcev ni že ju- naško padlo v Karpatih, Galiciji in na Poljskem. Zato so vedeli Tirolci vladi hvale za to, da je hotela doprinesiti ravno za Tirolsko tako bridko žrtev in prepustiti Italiji italijanski del Tirolske, samo da se odvrne nova vojna z Italijo. Odkar je pa ljudstvo zvedelo, da je Italija zvezo že odpovedala in sklenila vojno pogodbo z našimi sovražniki, tedaj je bilo namah drugače. Dru- gače tudi, odkar se je izvedelo, kaj vse je Ita- lija od nas zahtevala, da bi ostala mirna. To ni bilo nič drugega nego zahteva, da Avstrija izvrši samoumor. In s tem se nam je upal priti 30letni zaveznik, več nego bi se smelo storiti smrtnemu sovražniku. Sedaj plameni in vihra v tirolskem ljudstvu od Ina do Drave in Adiče, vihra in plameni kakor ni več od velikega osvobodilnega boja proti tlačiteljem Francozom leta 1809, plameni in vihra v jezi in ogorčenju, predvsem pa v svetem navdušenju. In vendar ni nikakega narodnega sovraštva; ne sovraštva proti ubogemu, zapeljanemu italijanskemu ljud- stvu, ne misel na uničenje onega, marveč misel na brambo lastnega ognjišča do zadnje, pa prav do zadnje kapljice krvi, navdaja Tirolce.

Ogorčenje se obrača proti onim, ki so od- govorni za vojno. Sicer pa Tirolec ni treba so- vražiti, da se navduši; to ni v njegovi naravi. Kako to plameni to- in onstran Brennerja, v dolini Ina in Oeza, v Pinzgau, v Pusterski do- lini in Grödnu, na Passeyerskem in v Burggra- fenamtu do najvišjih selišč gor in gorah. Kakor bi bile vstale iz grobov junaške postave Hoferja- Speckbacherja in Haspingerja ter junaška bru,

neška deklica in bi vzpodbujajoč in blagoslav- ljaajoč hodili po okrogih. Vse, vse, kar še ni na fronti ali na meji, hiti pod orožje, 16- in 17- letni dečki, 60 do 70-letni starčki prijemajo za puške, žene in dekleta pomagajo kolikor le mo- rejo. Tudi enega ni, ki bi se tresel in obupo- val, niti v ogroženih obmejnih okrožjih. Tako gotovo zaupanje v zmago ni niti iz daleka vla- dalo ob izbruhu vojne proti Rusiji in Srbiji. Vsak je prepričan, da tolika krivica, ki se nam je zgodila s to novo vojno, nikdar ne more zmagati, dokler Bog svoje roke popolnoma ne odtegne človeštvu. In to prepričanje veje po celi deželi kakor neko sveto navdahnjenje. Se- daj velja živeti in umreti, boriti se in zmagati za našo gorečo ljubljeno Tirolsko, za katero gre vsak vriskaje v smrt, toda daleč ob tem zve- neče udarce. „Bog te obvaruj, ljuba in draga Ti- rolska!“ bodo naši bojovníki še umirajoč šepet- ali. Zadnji pozdrav domačiji, zadnja molitev zanjo!

Revolucija v Italiji?

Listi poročajo, da se kažejo na Italijanskem že močno revolucijski znaki. Umetno napravljeno hujskanje za vojno je vtihnilo in vse čuti veli- kansko napako laške prodane vlade. V Milanu in v drugih laških mestih so se dogodili hudi vojaški upori. Beda in revščina v deželi je veli- kanska. Socijalisti agitirajo zopet krepkeje proti vojni. Kmalu bode laško ljudstvo oči odprlo...

Nemški uspehi proti Francozom.

K. B. Berlin, 1. junija (W.-B). Uradno se poroča:

Po svojem porazu južno Neuville po- skusili so Francozi severno zopet prodreti. Njih napad pa se je večinoma že v našem ognju pod velikimi izgubami ponesrečil.

Na drugih delih fronte imela je naša arti- llerija lepe uspehe. V sled enega strela se je v francoskem taboru južno Mourmelon le grand odtrgalo 300 do 400 konjev in razpr- šilo na vse strani. Mnogo vozov in avtomobilov je hitro zbežalo. Severno St. Menehoulda in Verduna zletela so sovražnikova municijska skladišča v zrak.

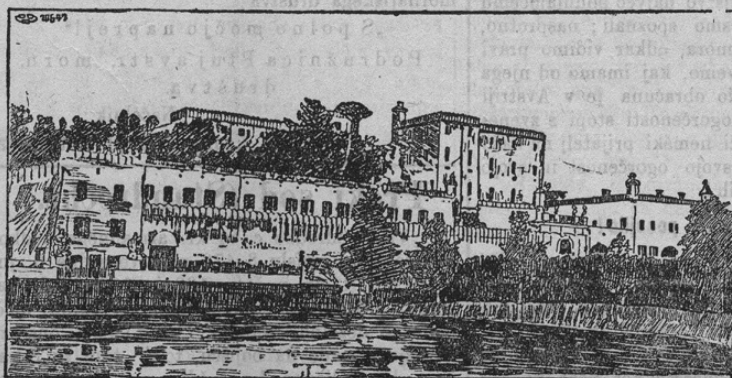
Kot odgovor na metanje bomb na odprto mesto Ludwigshafen vrgli smo danes pono- či izdatno število bomb na doke in prista- nišče Londona.

Najvišje armadno vodstvo.

Vpoklicanje starejših črnovojnikov na Koroškem, Tirolskem in Kranjskem.

Na podlagi vpoklicanja celotnega črnovoj- ništva in na podlagi ces. odredbe z dne 1. maja 1915 o razširjenju črnovojniške dolžnosti so bili na Koroškem sedaj vpoklicani sledeči črnovoj- niški zavezanci: vsi tisti, ki še niso služili v skupni armadi, vojni mornarici, dež. brambi ali žandarmeriji, rojeni v letih 1865 do vsehviš 1872, to je 43 do 50 let stari možje, kakor tudi 18- letni fantje, rojeni leta 1897. Nadalje so poleg teh vpoklicani pod orožje na Koroškem tudi vsi tisti črnovojniški obvezanci, ki so po prejšnjih postavnih določilih pred 42. letom izstopili iz črnovojniške dolžnosti. Vsi črnovojniki iz ckra-

Grad Cattai.

Schloß Cattai

povedano: Italijani so zasebno last umorjenega prestolonaslednika ednostavno danes sliko tega krasnega gradu.

Pokojni naš pre- stolonaslednik nad- vojvoda Frano Fer- dinand imel je krasno posestvo z gradom in parkom v italijanskem me- stu Cattai na že- lezniški progi Be- netke-Bologna. La- ški list „Corriere della sera“ poroča, da je zdaj vsled nastale vojne 3000 laških kmetov ta grad zasedlo in iz- ročilo italijanskemu vojaštvu. Po domače ukradli. Prinašamo